

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
7 Пж 3663/22
17.05.2023. године
Београд

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Јасминке Обућине, председника већа, судије Слободанке Виденовић и судије Тијане Поповић, чланова већа, у правној ствари тужиоца-противтуженог Република Србија, кога заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, против туженог-противтужиоца Стечајна маса „Пинки“ АД Пољопривредно предузеће у стечају Сремска Митровица, чији је пуномоћник Милица Радовић, адвокат из, ради излучења по тужби и утврђења по противтужби, вредност предмета спора 5.000.000,00 динара, одлучујући о жалбама тужиоца-противтуженог и туженог-противтужиоца изјављеним против пресуде Привредног суда у Сремској Митровици П 343/16 од 17.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 17.05.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Сремској Митровици П 343/16 од 17.11.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом Привредног суда у Сремској Митровици П 343/16 од 17.11.2021. године првостепени суд је одлучио о тужбеном захтеву тужиоца-противтуженог (у даљем тексту тужилац) за излучење одређених непокретности из стечајне масе туженог и о противтужбеном захтеву туженог-противтужиоца (у даљем тексту тужени) за утврђење права својине.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену пресуду из свих законом прописаних разлога у делу којим је тужбени захтев одбијен, односно противтужбени захтев усвојен. У жалби указује на битну повреду поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку. Наводи да је првостепени суд погрешно утврдио да је тужени доказао да је одређене парцеле стекао теретним правним послом и сопственим средствима, из којих разлога је одбио тужбени, а усвојио противтужбени захтев. Највећи део непокретности за које је првостепени суд заузео став да их је тужени стекао у својину прибављене су од ПД „Бошко Палковљевић“ из Бешенова и ПД „Бошко Палковљевић“ из Сремске Митровице а тужени није доказао да је правни следбеник наведених привредних друштава. Тужени није доказао да је за одређене парцеле које је стекао у поступку арондације дао новчану накнаду за добијено земљиште, односно да је исте стекао сопственим средствима. Није доказао ни да је извештај о процени вредности капитала из 1998. године за потребе приватизације садржао тржишну вредност земљишта. Имовина приватизованог предузећа може бити само она имовина која је била

предмет приватизације, а предметна имовина у односу на коју је одбијен тужбени, а усвојен противтужбени захтев, није била својина ранијег друштвеног предузећа. Тужени није правни следбеник свих евентуалних потраживања и нема активну легитимацију да тражи утврђење права својине субјекта приватизације која нису обухваћена уговором о продаји друштвеног капитала. Предложио је да се побијана одлука преиначи или укине.

Благовременом жалбом тужени побија наведену пресуду у делу којим је противтужбени захтев одбијен а тужбени захтев усвојен из свих законом прописаних разлога са предлогом да се у том делу побијана пресуда преиначи или укине. Наводи да је првостепени суд делимично одбио противтужбени захтев јер за одређене непокретности тужени није доказао да је исте стекао правним послом, а за одређене непокретности суд је усвојио тужбени захтев иако није утврдио на који начин је тужилац стекао те непокретности. Указао је на битну повреду из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку јер је изрека пресуде неразумљива и противречна. Првостепени суд је на страни 15 изреке пресуде одбио противтужбени захтев за утврђење права својине парцела уписаних у ЛН бр. 219 КО Манђелос, док је на страни 37 изреке пресуде истоветан противтужбени захтев, за исте парцеле и у истој површини, усвојио. Првостепени суд је досудио и непостојеће идеалне делове парцела, парцела број 1628 потез Ваган, КО Шуљам има укупну површину 7441 м², а не 7471 м², али наведено не спречава суд да тужиоцу досуђује 1773/7471 м² или туженом 10180/7471 м². Суд је на рочишту донео решење о спајању 10 парница чија је појединачна вредност 5.000.000,00 динара, али је пропустио да утврди нову вредност спора према збиру свих захтева, а од истог зависи право на изјављивање ревизије. Првостепени суд је једино утврђивао да ли је тужени правним послом стекао предметне непокретности или не, а као правни посао је прихватио искључиво купопродају, а није прихватио уговор о замени непокретности ни решење комисије за арондацију. Тужени је за парцелу број 1970/3 површине 0 ха 8 а 32 м² КО Манђелос доставио оверени уговор о замени непокретности али је суд сматрао да је тужени морао да докаже да је и парцелу дату у замену стекао правним послом. Првостепени суд је ценио да није од утицаја то што се одређене парцеле налазе у потврди РГЗ СКН од 26.05.2000. године или у извештају о процени вредности капитала из 1998. године али не наводи разлоге из којих сматра да ове чињенице нису од значаја. Указује да образложење пресуде мора да садржи чињенично стање које је суд утврдио и прописе на којима је засновао пресуду, а образложење побијане пресуде не садржи ни један материјални пропис. Суд није утврђивао ни да ли се непокретности за које је усвојен тужбени захтев налазе у стечајној маси туженог. Наводи да је тужени у свему поступио у складу са Законом о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине а Република Србија и њени органи нису спровели одредбе овог закона и извршили упис права својине туженог. Тужени је израдио Елаборат са обрасцима и пратећом документацијом о правном основу коришћења о чему ми је РГЗ СКН издао потврду 2000. године, али је суд ову потврду оценио без значаја. Како је сматрао да је разграничење извршено, Република Србија је започела поступак приватизације и израдила проспект који је верификован, а који је садржао парцеле и објекте које у овом поступку тужени потражује. Указује и да је Уставни суд закључио да постоји основ за стицање права својине у одсуству доказа у виду уговора о стицању непокретности и других аката уколико се пруже докази да су непокретности биле део имовине друштва у приватизацији и да је приватизација спроведена у складу са Законом о приватизацији и да су све акције исплаћене. Указује да је тужени испунио ове услове, па је његов захтев за утврђење права својине основан јер су Република Србија и њени органи приходовали купопродајну цену и изгубили права на тој имовини. Због тога је

првостепени суд морао да цени Извештај о процени капитала и утврди које су непокретности биле део процене у приватизацији.

Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде у границама одређеним одредбом члана 386 Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд, као другостепени, налази да су жалбе основане.

У поступку доношења првостепене пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Међутим, основано се жалбама тужиоца и туженог указује на битну повреду поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку јер првостепени суд није дао разлоге за своју одлуку.

Сама изрека првостепене пресуде је нејасна, без нумеричких ознака и без јасног реда у погледу одлуке како о тужбеном тако и о противтужбеном захтеву. Основано се жалбом туженог указује и да је изрека побијане пресуде нејасна јер је на страни 15 изреке пресуде првостепени суд одбио противтужбени захтев за утврђење права својине парцела уписаних у ЛН бр. 219 КО Манђелос, парцеле 622, 855, 961/1, 962/1, 963, 964/1, 964/2, 975/1, 975/2, 975/3, 980 потес Врањ. језеро њива 3. класе 0.10.79 ха, 980 потес Врањ. језеро, ливада 3. класе 0.17.80 ха, 984 потес Врањ. језеро воћњак 3. класе 0.19.60 ха, 984 потес Врањ. језеро воћњак 3. класе 0.06.83 ха, 985, 989/1, 989/2, 990, 994, 999/1, 1003/1 потес Врањ. језеро њива 3. класе 0.55.93 ха, 1003/1 потес Врањ. језеро ливада 3. класе 0.05.11 ха, 1042/3, 1042/4, 1042/5, 1043/5, 1043/6, 1043/8, 1043/9, 1046/2, 1047/5, 1055/7 и 1055/9, док је на страни 37 изреке пресуде истоветан противтужбени захтев, за исте парцеле и у истој површини, усвојио.

Предмет тужбеног захтева по тужби је захтев тужиоца за излучење из стечајне масе одређених непокретности.

Предмет противтужбеног захтева је утврђење права својине тужиоца на одређеним непокретностима.

Првостепени суд је утврдио да је тужилац у поступку стечаја туженог поднео захтев за излучење непокретности који је стечајни управник одбио.

Тужени је тужбени захтев оспорио наводећи да су те непокретности код РГЗ СКН Сремска Митровица уписане као непокретности у друштвеној својини са правом коришћења туженог као и да је у складу са Законом о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине РГЗ СКН Сремска Митровица дана 27.12.2013. године поднео захтев са елаборатом разграничења државне и друштвене својине на пољопривредном земљишту које користи тужени а које је предмет тужбеног захтева, па је у току поступак утврђивања и уписа права својине. Поднео је противтужбу којом је тражио утврђење права својине одређених непокретности.

Првостепени суд је утврдио да је у регистру задруга за Град Сремска Митровица решењем Фи 323/55 од 09.04.1955. уписана СЗР „Бошко Палковљевић Пинки“ Манђелос, решењем Фи 7082/53 од 27.11.1953. године Пољопривредно добро „Врањеш“ Манђелос, решењем Фи 494/60 од 16.04.1960. године Пољопривредно добро „Врањеш“ Манђелос је брисано због припајања Пољопривредном добру „Бошко Палковљевић“ Бенешево, решењем Фи 1812/56 од 15.01.1957. године је уписано Пољопривредно добро „Бошко Палковљевић“ Бенешево са ранијим називом Пољопривредно добро „Срем“ Бенешево, решењем Фи 4494/60 од 16.04.1960. године је уписано да се Пољопривредном добру „Бошко Палковљевић“ Бенешево припојило Пољопривредно добро „Врањеш“ Манђелос, решењем Фи 471/66 од 19.09.1966. године је уписано да је Пољопривредно добро „Бошко Палковљевић“ Бенешев променило назив и седиште у Пољопривредно добро „Бошко Палковљевић Пинки“ Сремска Митровица, решењем Фи 773/73 од 05.06.1973. године уписано је Пољопривредно добро „Бошко Палковљевић Пинки“

Сремска Митровица са солидарном и супсидијарном одговорношћу и свим овлашћењима неограничено, решењем Фи 183/75 од 10.06.1975. године уписано је да се брише то пољопривредно добро услед припајања Пољопривредно индустријском комбинату „Сирмиум“ Сремска Митровица у чијем ће саставу пословати као ООУР са својством правног лица, решењем Фи 761/73 од 22.03.1974. године уписано је Пољопривредно индустријски комбинат „Сирмиум“ ограничена одговорност Сремска Митровица а у саставу тог комбината је пословао и ООУР Пољопривредно добро „Бошко Палковљевић Пинки“. Решењем Фи 288/76 од 06.07.1976. године уписано је да се брише та ООУР услед издавајања и оснивања нове РО Пољопривредно добро „Бошко Палковљевић Пинки“ Сремска Митровица, а средства, права и обавезе те ООУР прелазе на нову РО. Решењем Фи 250/76 од 06.07.1976. године уписано је да се брише Пољопривредно индустријски комбинат „Сирмиум“ услед издвајања свих ООУР а средства, права и обавезе се деле и прелазе на нове РО. Решењем Привредног суда у Сремској Митровици Фи 272/76 од 06.07.1976. године уписано је конституисање РО Пољопривредно добро „Бошко Палковљевић Пинки“ које је настало издвајањем ООУР из састава ПИК „Сирмиум“ Сремска Митровица. Та РО је решењем Фи 247/78 од 01.02.1978. године конституисана као ПИК „Сирмиум“ Пољопривредно добро „Бошко Палковљевић Пинки“ која је решењем Фи 404/84 од 01.10.1984. године конституисана као РО без ООУР и уписана као Пољопривредна радна организација „Бошко Палковљевић Пинки“. Решењем Фи 516/89 од 31.12.1989. године уписано је ДПП „Бошко Палковљевић Пинки“ које је настало од СОУР ПИК „Сирмиум“ РО ПД „Бошко Палковљевић Пинки“. Решењем Фи 572/91 од 02.08.1991. године је промењен назив у ДД у мешовитој својини „Пинки“ ПО Сремска Митровица а решењем Фи 664/00 од 30.06.2000. године се организовало као АД „Пинки“ ПП Сремска Митровица. Решењем АПР БД 19909/2005 од 13.06.2005. године је друштво преведено у Регистар привредних субјеката под именом АД „Пинки“ Пољопривредно предузеће Сремска Митровица, а решењем од 16.06.2011. године је назив промењен у АД „Пинки“ Пољопривредно предузеће Сремска Митровица.

Првостепени суд је утврдио и да је тужени указивао да су непокретности чије се излучење тражи саставни део Елабората о разграничењу државне и друштвене својине на пољопривредном земљишту и да се налазе у државини туженог, као и да је Елаборат предат РГЗ СКН 27.12.2013. године. Првостепени суд је утврдио да је тужени предао РГЗ СКН Елаборат и да је у току поступак прегледа Елабората. Првостепени суд је утврдио и да је РГЗ СКН извршила проверу података на пољопривредном земљишту које је унето у Елаборат и утврдила да су сви подаци тачни и да одговарају стварном и фактичком стању. Првостепени суд је даље из решења Министарства за привреду и приватизацију од 12.06.2001. године утврдио да је извршена верификација процењене вредности основног капитала ДД „Пинки“ и да је утврђено да је поступак својинске трансформације спроведен у свему у складу са Законом о својинској трансформацији. Извршена је процена на дан 31.12.1997. године.

Одлучујући о тужбеном и противтужбеном захтеву првостепени суд се позива на Закон о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине и налази да нису од значаја чињенице да ли се парцеле налазе у потврди РГЗ СКН Сремска Митровица и Извештају о процени вредности капитала за потребе приватизације. Првостепени суд је даље за сваку парцелу утврђивао да ли је исту тужени стекао правним послом (уговором о купопродаји). Првостепени суд наводи да је чињенично стање утврдио из налаза и мишљења вештака АА и писаних доказа. За сваку парцелу за коју је утврдио да је исту тужени стекао теретним правним послом, купопродајом, првостепени суд је усвојио противтужбени захтев, а за остале парцеле је усвојио тужбени захтев тужиоца за излучење из стечајне масе.

Наведена одлука првостепеног суда се не може прихватити као правилна због учињене битне повреде поступак из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Као прво, овај суд, као другостепени, указује да је одредбом члана 355 Закона о парничном поступку прописано шта писано израђена пресуда мора да садржи, а у ставу 4 и садржина образложења пресуде, тако што је наведено да ће у образложењу суд изложити захтеве странака и њихове наводе о чињеницама на којим се ти захтеви заснивају, доказе, чињенично стање које је утврдио као и прописе на којима је суд засновао пресуду, ако законом није другачије прописано (а другачије је прописано одредбом члана 477 у односу на пресуду донету у спору мале вредности). Право на образложену судску пресуду део је права на правично суђење.

Методологија израде образложења судске одлуке није детаљно регулисана законом, али се може закључити да образложење мора да учини јасним поступак на основу кога је одлука донета и правну оцену захтева.

Из цитиране одредбе члана 355 став 4 Закона о парничном поступку не произилази да образложење садржи хронолошки приказ и цитирање сваког поднеска странака већ сумирано изложене захтеве странака и наводе о чињеницама на којима се ти захтеви заснивају или се оспоравају захтеви друге стране. Детаљно се излаже доказни поступак, односно садржина доказа и као резултат доказног поступка, утврђено чињенично стања, које се подводи под релевантне одредбе материјалног права. Даје се правна оцена захтева и приговора. Преписана садржина поднесака странака није део образложења, што ожалбена пресуда садржи, а што је чини неразумљивом нејасном.

Основано се жалбом туженог указује да првостепени суд није дао разлоге из којих сматра да није од утицаја то што се одређене парцеле налазе у потврди РГЗ СКН од 26.05.2000. године или у извештају о процени вредности капитала из 1998. године.

Према члану 1 став 1 Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине пољопривредно земљиште у друштвеној својини које је правно лице стекло по основу Закона о аграрној реформи и прописима о национализацији пољопривредног земљишта у државној је својини, а према ставу 2 истог члана пољопривредно земљиште у друштвеној својини које је правно лице стекло на основу правног посла као средство за производњу друштвени је капитал тог предузећа.

Због тога нису јасни разлози првостепеног суда из којих прихвата само купопродају као правни посао који је подобан да тужени стекне право својине на одређеној парцели када сам закон регулише да је пољопривредно земљиште у друштвеној својини оно које је правно лице стекло на основу правног посла као средство за производњу друштвени капитал тог предузећа. Правни посао је знатно шири појам од продаје.

Првостепени суд само цитира статусне промене код туженог, али не даје разлоге из којих сматра да је тужени правни следбеник наведених привредних друштава, односно остаје неразјашњено ко је у праву на спорним парцелама.

Како је укинута одлука о главној ствари то је морала бити укинута и одлука о трошковима како би се о истим одлучило коначном одлуком.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци применом члана 391 Закон а о парничном поступку.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама које су изнете у овом решењу и поновном оценом приложених доказа одлучити о тужбеном и противтужбеном захтеву дајући јасне разлоге за своју одлуку.

Првостепени суд ће се, пре свега, придржавати члана 355 Закона о парничном поступку приликом израде одлуке и учинити изреку одлуке јасном и разумљивом и

отклонити указане контрадикторности у односу на тужбени и противтужбени захтев. Сумираће наводе странака без преписивања садржине поднесака, а претходно разјаснити на који начин су парцеле које су предмет спора стечене, имајући у виду да основ стицања није само купопродаја, при чему ће утврдити и ко су сукцесори у правима на спорним непокретностима а затим ценити утврђено чињенично стање и дати правну оцену истог, а све у одлуци израђеној у складу са упутствима из ове одлуке и у складу са законом.

СВ/ЈВ

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Јасминка Обућина с. р.**

За тачност отправка